

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1099 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

18. juni 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges i forbindelse med
Det Europæiske Råd i Thessaloniki den 19.-20. juni Konventets udkast til
forfatningens første og anden del samt korrigerendum, 797/1/03/03.

P. H. Orskov

CONV 797/1/03

REV 1

VOLUME I

FØLGESKRIVELSE

---

fra: præsidiets

til: konventet

Tidl. dok. nr.: CONV 722/03, CONV 724/1/03 REV 1, CONV 725/03, CONV 770/03,
CONV 811/03

Vedr.: **Tekst til forfatningens første og anden del**

Hermed følger til konventets medlemmer teksten til:

- forfatningens første del indledt af præamblen
- anden del (chartret om grundlæggende rettigheder)
- protokol om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union
- protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

med henblik på plenarmødet den 13. juni 2003.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

PRÆAMBEL	4
 <u>FØRSTE DEL</u>	
AFSNIT I: DEFINITION AF UNIONEN OG DENS MÅL	6
AFSNIT II: GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER OG UNIONSBOR- GERSKAB	9
AFSNIT III: UNIONENS BEFØJELSER	10
AFSNIT IV: UNIONENS INSTITUTIONER	16
AFSNIT V: UDØVELSE AF UNIONENS BEFØJELSER	27
AFSNIT VI: UNIONENS DEMOKRATISKE LIV	38
AFSNIT VII: UNIONENS FINANSER	41
AFSNIT VIII: UNIONEN OG DENS NÆROMRÅDER	44
AFSNIT IX: MEDLEMSKAB AF UNIONEN	44
<u>ANDEL DEL: CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER</u>	48

**BILAG I: PROTOKOL OM DE NATIONALE PARLAMENTERS ROLLE
I DEN EUROPÆISKE UNION.....** 63

**BILAG II: PROTOKOL OM ANVENDELSE AF NÆRHEDSPRINCIPPET
OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET.....** 66

**BILAG III: PROTOKOL OM BORGERNES REPRÆSENTATION I EU-
ROPA-PARLAMENTET OG STEMMEVÆGTNINGEN I RÅDET.....** 69

TEKST

PRÆAMBEL

Χρόμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ἔνομα μὲν διὰ τὸ μᾶλλον ὀλίγους ἄλλους πλείονας ὀκέων δημοκρατία κέκληται.

Vores forfatning kaldes demokratisk, fordi magten ligger, ikke hos et mindretal, men hos de mange.

Thukydides II, 37

som er bevidste om, at Europa er et kulturbærende kontinent, og at dets indbyggere, der er kommet i bølger siden menneskehedens første dage, her lidt efter lidt har udviklet de værdier, der er humanismens grundlag: lighed mellem mennesker, frihed og respekt for fornuften,

som har ladet sig inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv, der er en stadig nærværende del af den europæiske kulturarv, og hvis opfattelse af menneskets centrale rolle og umistelige rettigheder samt af respekten for lov og ret har rodfæstet sig i samfundslivet,

som er overbeviste om, at Europa, der nu er samlet, ønsker at fortsætte denne civilisationens, fremskridtets og velstandens vej til gavn for alle dets indbyggere, herunder de svageste og de dårligst stillede, at det fortsat vil være et kontinent, der er åbent over for kultur, viden og sociale fremskridt, og at det ønsker at uddybe det offentlige livs demokratiske og åbne karakter og virke for fred, retfærdighed og solidaritet i verden,

som tror på, at Europas folk, samtidig med at de bevarer stoltheden over deres identitet og nationale historie, er besluttet på at lægge tidligere tiders splittelse bag sig og i stadig tættere forening udforme deres fælles skæbne,

som er sikre på, at Europa, "forenet i mangfoldighed", giver dem de bedste muligheder for med respekt for den enkeltes rettigheder og i bevidsthed om deres ansvar over for kommende generationer og over for verden at videreføre det store forehavende, der gør Europa til et privilegeret område for menneskenes forhåbninger,

som er medlemmerne af Det Europæiske Konvent taknemmelige for at have udformet denne forfatning på vegne af Europas borgere og stater,

[som efter at have udvekslet deres fuldmagter i forskriftsmæssig form er nået til enighed om følgende bestemmelser:]

FØRSTE DEL

AFSNIT I: DEFINITION AF UNIONEN OG DENS MÅL

Artikel I-1: Oprettelse af Unionen

1. Ved denne forfatning, der afspejler de europæiske borgeres og stateres vilje til at skabe en fælles fremtid, oprettes Den Europæiske Union, som medlemsstaterne tildeler kompetencer for at nå deres fælles mål. Unionen samordner de politikker, medlemsstaterne fører for at nå disse mål, og udøver på fællesskabsgrundlag de kompetencer, medlemsstaterne tildeler den.
2. Unionen er åben for alle europæiske stater, der respekterer dens værdier og forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.

Artikel I-2: Unionens værdier

Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ikke-forskelsbehandling.

Artikel I-3: Unionens mål

1. Unionens mål er at fremme freden, sine værdier og befolkningernes velfærd.
2. Unionen giver sine borgere et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser og et indre marked med fri og lige konkurrence.
3. Unionen arbejder for et Europa med bæredygtig udvikling baseret på en afbalanceret økonomisk vækst, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten. Den fremmer videnskabelige og teknologiske fremskridt.

Den bekæmper social udstødelse og forskelsbehandling og fremmer retfærdighed og social beskyttelse, ligestilling mellem mænd og kvinder, solidaritet mellem generationerne og beskyttelse af børns rettigheder.

Den fremmer økonomisk, social og territorial samhørighed og solidaritet mellem medlemsstaterne.

Unionen respekterer medlemsstaternes rige kulturelle og sproglige mangfoldighed og sikrer, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles.

4. Unionen forsvarer og fremmer i forbindelserne med den øvrige verden sine værdier og interesser. Den bidrager til fred, sikkerhed, bæredygtig udvikling af jorden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, samt nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, navnlig overholdelse af principperne i De forenede Nationers pagt.
5. Disse værdier søges virkeliggjort med passende midler inden for de beføjelser, der er tildelt Unionen i denne forfatning.

Artikel I-4: Grundlæggende friheder og ikke-forskelsbehandling

1. Fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt etableringsfrihed sikres i og af Unionen i overensstemmelse med denne forfatnings bestemmelser.
2. Inden for denne forfatnings anvendelsesområde og med forbehold af dens særlige bestemmelser er enhver forskelsbehandling udøvet på grundlag af nationalitet forbudt.

Artikel I-5: Forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne

1. Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre. Den respekterer deres centrale statslige funktioner, herunder funktioner, der skal sikre deres territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den indre sikkerhed.
2. I medfør af princippet om loyalt samarbejde respekterer Unionen og medlemsstaterne hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af forfatningen.

Medlemsstaterne letter Unionens gennemførelse af dens opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af denne forfatnings mål i fare.

Artikel I-6: Juridisk person

Unionen har status som juridisk person.

AFSNIT II: GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER OG UNIONSBOGERSKAB

Artikel I-7: Grundlæggende rettigheder

1. Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret om grundlæggende rettigheder, som udgør anden del af denne forfatning.
2. Unionen bestræber sig på at tiltræde den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Tiltrædelse af denne konvention ændrer ikke Unionens beføjelser som fastsat i denne forfatning.
3. De grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, udgør generelle principper i EU-retten.

Artikel I-8: Unionsborgerskab

1. Unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.
2. Enhver unionsborger har de rettigheder og er underkastet de pligter, der er indeholdt i denne forfatning. Enhver unionsborger
  - har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område
  - har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat

- nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, som den pågældende er statsborger i, ikke er repræsenteret, beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat
  - har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet, henvende sig til Den Europæiske Ombudsmand samt skrive til Unionens institutioner eller rådgivende organer på et af forfatningens sprog og få svar på samme sprog.
3. Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i denne traktat og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

AFSNIT III: UNIONENS BEFØJELSER

Artikel I-9: Grundlæggende principper

1. Afgrænsningen af Unionens beføjelser styres af princippet om kompetencetildeling. Udøvelsen af Unionens beføjelser er underlagt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
2. I medfør af princippet om kompetencetildeling handler Unionen inden for rammerne af de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt den i forfatningen, med henblik på at opfylde de mål, den fastsætter. Enhver beføjelse, der ikke er tildelt Unionen i forfatningen, forbliver hos medlemsstaterne.
3. I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlings omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan.

Institutionerne anvender nærhedsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er knyttet som bilag til forfatningen. De nationale parlamenter sikrer, at nærhedsprincippet overholdes, i overensstemmelse med proceduren i denne protokol.

4. I medfør af proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke videre end nødvendigt for at nå denne forfatnings mål.

Institutionerne anvender proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med den protokol, der er nævnt i stk. 3.

Artikel I-10: EU-retten

1. Forfatningen og den ret, der vedtages af Unionens institutioner under udøvelsen af de beføjelser, der er tildelt denne, har forrang frem for medlemsstaternes ret.
2. Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, der kan sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af forfatningen eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne.

Artikel I-11: Kompetencekategorier

1. Når Unionen i forfatningen tildeles enekompetence på et bestemt område, er det kun Unionen, der kan lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter, og medlemsstaterne har kun beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen eller med henblik på at gennemføre de retsakter, som Unionen vedtager.

2. Når Unionen i forfatningen på et bestemt område tildeles en kompetence, der deles med medlemsstaterne, har Unionen og medlemsstaterne beføjelse til at lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne udøver deres kompetence, hvis og i det omfang Unionen ikke har udøvet sin eller er ophørt med at udøve den.
3. Unionen har kompetence til at fremme og sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker.
4. Unionen har kompetence til at udforme og gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik.
5. På visse områder og på de betingelser, der er fastlagt i forfatningen, har Unionen beføjelse til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats, uden at denne beføjelse dog træder i stedet for medlemsstaternes beføjelser på disse områder.
6. Omfanget af og de nærmere bestemmelser for udøvelse af Unionens beføjelser fastlægges i de specifikke bestemmelser for de enkelte områder i tredje del af forfatningen.

Artikel I-12: Områder med enekompetence

1. Unionen har enekompetence til at fastlægge de konkurrenceregler, der er nødvendige for det indre markeds funktion, samt regler på følgende områder:
  - den monetære politik for de medlemsstater, der har indført euroen
  - den fælles handelspolitik
  - toldunionen
  - bevarelsen af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

2. Unionen har enekompetence til at indgå internationale aftaler, når indgåelsen er nævnt i en EU-retsakt, når den er nødvendig for at give Unionen mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller når den berører en intern EU-retsakt.

Artikel I-13: Områder med delt kompetence

1. Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når forfatningen tildeler den en kompetence, der ikke vedrører de i artikel I-12 og I-16 omhandlede områder.
2. Der er delt kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne på følgende hovedområder:
  - det indre marked
  - området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - landbrug og fiskeri, undtagen bevarelse af havets biologiske ressourcer
  - transport og transeuropæiske net
  - energi
  - social- og arbejdsmarkedspolitik for så vidt angår de aspekter, der fremgår af tredje del
  - økonomisk, social og territorial samhørighed
  - miljø
  - forbrugerbeskyttelse
  - fælles sikkerhedsproblemer på folkesundhedsområdet.
3. På områderne forskning, teknologisk udvikling og rumfart har Unionen kompetence til at gennemføre tiltag, navnlig fastlæggelse og iværksættelse af programmer, uden at udøvelsen af denne kompetence kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres.

4. På områderne udviklingssamarbejde og humanitær bistand har Unionen kompetence til at iværksætte tiltag og føre en fælles politik, uden at udøvelsen af denne kompetence kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres.

Artikel I-14: Samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne

1. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, navnlig ved at fastlægge de overordnede retningslinjer for disse politikker. Medlemsstaterne samordner deres økonomiske politikker i Unionen.
2. Der gælder specifikke bestemmelser for de medlemsstater, der har indført euroen.
3. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, navnlig ved at fastlægge retningslinjer for disse politikker.
4. Unionen kan vedtage initiativer med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik.

Artikel I-15: Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Unionens kompetence med hensyn til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle udenrigspolitiske områder samt alle spørgsmål vedrørende Unionens sikkerhed, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, der kan føre til et fælles forsvar.
2. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i en ånd af loyalitet og gensidig solidaritet og respekterer de retsakter, Unionen vedtager på dette område. De afstår fra enhver handling, der strider mod Unionens interesser eller kan skade dens effektivitet.

Artikel I-16: Områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag

1. Unionen kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag.
2. Områderne med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag er for så vidt angår deres europæiske sigte:
  - industri
  - beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed
  - uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport
  - kultur
  - civilbeskyttelse
3. Juridisk bindende retsakter vedtaget af Unionen på grundlag af de specifikke bestemmelser for disse områder i tredje del kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel I-17: Flexibilitetsbestemmelse

1. Såfremt en handling fra Unionens side viser sig påkrævet inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i tredje del, for at virkeliggøre et af målene i denne forfatning, og forfatningen ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, træffer Rådet på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet godkendelse fra Europa-Parlamentet med enstemmighed passende bestemmelser herom.
2. Kommissionen gør inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet i artikel I-9, stk. 3, medlemsstaternes nationale parlamenter opmærksom på forslag, der bygger på denne artikel.
3. Bestemmelser, der vedtages på grundlag af denne artikel, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i de tilfælde, hvor forfatningen udelukker en sådan harmonisering.

AFSNIT IV: UNIONENS INSTITUTIONER

Kapitel I - Institutionel ramme

Artikel I-18: Unionens institutioner

1. Unionen har en fælles institutionel ramme, der tager sigte på

- at forfølge Unionens mål
- at fremme Unionens værdier
- at tjene Unionens, dens borgeres og dens medlemsstateres interesser

og at sikre sammenhæng, effektivitet og kontinuitet i de politikker og tiltag, den gennemfører for at nå sine mål.

2. Denne institutionelle ramme består af:

Europa-Parlamentet
Det Europæiske Råd
Ministerrådet
Europa-Kommissionen
Domstolen

3. Hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tildelt den ved forfatningen og i overensstemmelse med de procedurer og betingelser, der er fastsat i denne. Institutionerne samarbejder loyalt med hinanden.

Artikel I-19: Europa-Parlamentet

1. Europa-Parlamentet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Rådet samt politiske kontrolfunktioner og rådgivende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen. Det vælger Europa-Kommissionens formand.
2. Europa-Parlamentet vælges direkte af de europæiske borgere ved almindelige, frie og hemmelige valg for en mandatperiode på fem år. Antallet af medlemmer må ikke overstige 736. Europas borgere repræsenteres degressivt proportionelt med en mindstetærskel på fire medlemmer af Europa-Parlamentet pr. medlemsstat.

I god tid inden valget til Europa-Parlamentet i 2009, og derefter når det er nødvendigt i forbindelse med efterfølgende valg, vedtager Det Europæiske Råd med enstemmighed på forslag af Europa-Parlamentet og med dets godkendelse en afgørelse om sammensætningen af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med ovenstående principper¹.

3. Europa-Parlamentet vælger sin formand og sit præsidium blandt sine medlemmer.

Artikel I-20: Det Europæiske Råd

1. Det Europæiske Råd tilfører Unionen den fremdrift, der er nødvendig for dens udvikling, og fastlægger dens overordnede politiske retningslinjer og prioriteter. Det varetager ingen lovgivende funktioner.
2. Det Europæiske Råd består af medlemsstaternes stats- og regeringschefer samt af formanden og Kommissionens formand. Udenrigsministeren deltager i dets arbejde.
3. Det Europæiske Råd træder sammen hver tredje måned efter indkaldelse fra formanden. Når dagsordenen kræver det, kan Det Europæiske Råds medlemmer beslutte at lade sig bistå af en minister og for Kommissionens formands vedkommende af et medlem af Kommissionen. Når situationen kræver det, indkalder formanden til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd.
4. Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved konsensus, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

---

¹ Se også protokol i bilag III.

Artikel I-21: Det Europæiske Råds formand

1. Det Europæiske Råds formand vælges af Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal for en periode på to et halvt år med mulighed for genvalg en gang. Får formanden alvorligt forfald, kan Det Europæiske Råd bringe hans mandat til ophør efter samme procedure.
2. Det Europæiske Råds formand leder Det Europæiske Råds arbejde og giver impulser hertil. I samarbejde med formanden for Kommissionen og på grundlag af arbejdet i Det Generelle Råd sikrer Det Europæiske Råds formand dets forberedelse og kontinuitet. Formanden bestræber sig på at fremme sammenhold og konsensus i Det Europæiske Råd. Formanden forelægger Europa-Parlamentet en rapport efter hvert møde i Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råds formand varetager i denne egenskab på sit niveau Unionens repræsentation udadtil på de områder, der hører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, uden at dette berører udenrigsministerens kompetencer.

Det Europæiske Råds formand må ikke udøve et nationalt mandat.

Artikel I-22: Ministerrådet

1. Ministerrådet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Europa-Parlamentet samt politikformulerende og koordinerende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen.
2. Ministerrådet består af en repræsentant udnævnt af hver medlemsstat på ministerniveau for hver enkelt rådssammensætning. Denne repræsentant er alene beføjet til at forpligte den medlemsstat, han eller hun repræsenterer, og til at udøve stemmeretten.
3. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

Artikel I-23: Rådets sammensætninger

1. Det Generelle og Lovgivende Råd sikrer sammenhæng i Ministerrådets arbejde.

Når det udøver sin funktion som Det Generelle Råd, forbereder det Det Europæiske Råds møder og sørger for opfølgningen heraf sammen med Kommissionen.

Når det udøver sin lovgivende funktion, behandler og vedtager det sammen med Europa-Parlamentet europæiske love og europæiske rammelove i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser. I denne funktion omfatter hver medlemsstats repræsentation en eller to repræsentanter på ministerniveau med relevant fagkundskab, der svarer til spørgsmålene på Rådets dagsorden.

2. Udenrigsrådet udformer Unionens eksterne politikker på grundlag af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og sikrer sammenhæng i Unionens indsats. Det har Unionens udenrigsminister som formand.
3. Det Europæiske Råd tager stilling til andre sammensætninger.
4. Formandskabet for rådssammensætningerne, bortset fra Udenrigsrådet, varetages af medlemsstaternes repræsentanter i Rådet for en periode på mindst et år på grundlag af en ordning med ligelig rotation. Det Europæiske Råd fastsætter reglerne for denne rotationsordning under hensyn til den europæiske politiske og geografiske balance og medlemsstaternes forskellighed.

Artikel I-24: Kvalificeret flertal

1. Når Det Europæiske Råd eller Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, defineres kvalificeret flertal som et flertal af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
2. Hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ifølge forfatningen ikke skal handle på forslag af Kommissionen, eller hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ikke handler på initiativ af udenrigsministeren, udgøres det nødvendige kvalificerede flertal af to tredjedele af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 får virkning den 1. november 2009¹, efter at valget til Europa-Parlamentet har fundet sted, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel I-19.
4. Når love og rammelove i henhold til forfatningens tredje del skal vedtages af Rådet efter en særlig lovgivningsprocedure, kan Det Europæiske Råd på eget initiativ og med enstemmighed, efter en behandlingsperiode på mindst seks måneder, vedtage en afgørelse, der gør det muligt at vedtage sådanne love eller rammelove efter den almindelige lovgivningsprocedure. Det Europæiske Råd træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og underretning af de nationale parlamenter.

---

¹ Se også protokol i bilag III.

Når Rådet i henhold til forfatningens tredje del træffer afgørelse med enstemmighed på et bestemt område, kan Det Europæiske Råd på eget initiativ og med enstemmighed vedtage en afgørelse, der gør det muligt for Rådet at træffe afgørelse med kvalificeret flertal på dette område. Ethvert initiativ, som Det Europæiske Råd tager på grundlag af denne bestemmelse, meddeles de nationale parlamenter, mindst fire måneder før en afgørelse vedtages.

5. Det Europæiske Råds formand og Kommissionens formand deltager ikke i afstemninger i Det Europæiske Råd.

Artikel I-25: Europa-Kommissionen

1. Europa-Kommissionen fremmer de almene europæiske interesser og tager passende initiativer med henblik herpå. Den overvåger anvendelsen af bestemmelserne i forfatningen og af de bestemmelser, der træffes af institutionerne på grundlag heraf. Den drager omsorg for gennemførelsen af EU-retten under Domstolens kontrol. Den gennemfører budgettet og forvalter programmerne. Den udøver koordinerings-, gennemførelses- og forvaltningsfunktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen. Bortset fra den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og de øvrige tilfælde, der er nævnt i forfatningen, varetager den Unionens repræsentation udadtil. Den tager initiativer i forbindelse med Unionens årlige og flerårige programmering med henblik på indgåelse af interinstitutionelle aftaler.
2. Medmindre andet er fastsat i forfatningen, kan lovgivningsmæssige EU-retsakter kun vedtages på forslag af Kommissionen. Andre retsakter vedtages på forslag af Kommissionen, når dette er fastsat i forfatningen.

3. Kommissionen er et kollegium, der består af formanden, udenrigsministeren/næstformanden og tretten Europa-kommissærer valgt på grundlag af en ordning med ligelig rotation mellem medlemsstaterne. Denne ordning fastsættes ved en afgørelse truffet af Det Europæiske Råd på grundlag af følgende principper:

- a) Medlemsstaterne behandles fuldstændig ligeligt for så vidt angår fastlæggelsen af rækkefølgen og varigheden af deres statsborgeres medlemskab af kollegiet; følgelig kan differencen mellem det samlede antal tjenesteperioder varetaget af statsborgere fra to givne medlemsstater aldrig overstige én;
- b) med forbehold af litra a) sammensættes hvert af de på hinanden følgende kollegier således, at den demografiske og geografiske spredning i samtlige Unionens medlemsstater afspejles på tilfredsstillende måde

Kommissionens formand udnævner kommissærer uden stemmeret, der vælges efter samme kriterier som kollegiets medlemmer, og som kommer fra alle de øvrige medlemsstater.

Disse ordninger får virkning den 1. november 2009.

4. Kommissionen udøver sit ansvar i fuldkommen uafhængighed. Europa-kommissærerne og kommissærerne må ved udførelsen af deres pligter hverken søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller noget andet organ.
5. Kommissionen er som kollegium ansvarlig over for Europa-Parlamentet. Formanden for Kommissionen er ansvarlig over for Europa-Parlamentet for kommissærernes aktiviteter. Europa-Parlamentet kan vedtage et mistillidsvotum til Kommissionen efter procedurene i forfatningens artikel III-238. Hvis der vedtages et sådant mistillidsvotum, skal Europa-kommissærerne og kommissærerne samlet nedlægge deres hverv. Kommissionen varetager dog de løbende forretninger, indtil der er udnævnt et nyt kollegium.

Artikel I-26: Europa-Kommissionens formand

1. Under hensyntagen til valget til Europa-Parlamentet og efter passende høringer foreslår Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal Europa-Parlamentet en kandidat til posten som formand for Kommissionen. Denne kandidat vælges af Europa-Parlamentet med et flertal af dets medlemmer. Hvis denne kandidat ikke får flertal, foreslår Det Europæiske Råd inden en måned Europa-Parlamentet en ny kandidat efter samme procedure som i første omgang.
2. Hver medlemsstat, der kan indstille kandidater, opstiller en liste med tre personer, - hvorpå begge køn er repræsenteret - som den anser for kvalificerede til at udøve hvervet som Europa-kommissær. Blandt disse lister med tre personer udpeger den valgte formand de tretten Europa-kommissærer, der udvælges på grundlag af deres duelighed og europæiske engagement samt deres uomtvistelige uafhængighed. Formanden, de personer, der er udpeget til medlemmer af kollegiet, herunder den fremtidige udenrigsminister, samt de personer, der er udpeget til kommissærer uden stemmeret, skal som kollegium godkendes af Europa-Parlamentet ved afstemning. Kommissionens mandatperiode er fem år.
3. Formanden for Kommissionen fastlægger retningslinjerne for Kommissionens arbejde. Formanden træffer afgørelse om Kommissionens interne organisation for at sikre sammenhæng, effektivitet og kollegialitet i dens arbejde. Formanden udnævner næstformænd blandt kollegiets medlemmer. En Europa-kommissær eller kommissær træder tilbage, hvis formanden anmoder herom.

Artikel I-27: Udenrigsministeren¹

1. Det Europæiske Råd udnævner med kvalificeret flertal og med samtykke fra formanden for Kommissionen Unionens udenrigsminister. Denne varetager Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det Europæiske Råd kan bringe hans hverv til ophør efter samme procedure.

---

¹ Oprettelsen af en Fælles Tjeneste for EU's Optræden Udadtil, der skal bistå udenrigsministeren, vil blive behandlet i en erklæring til tredje del.

2. Udenrigsministeren bidrager med sine forslag til udformningen af den fælles udenrigspolitik og gennemfører den som Rådets bemyndigede. Det samme gælder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.
3. Udenrigsministeren er en af Europa-Kommissionens næstformænd. Udenrigsministeren er ansvarlig for de eksterne forbindelser og for koordineringen af de andre aspekter af Unionens optræden udadtil. I forbindelse med varetagelsen af disse ansvarsområder i Kommissionen og kun med hensyn til disse er udenrigsministeren underlagt de procedurer, der gælder for Kommissionens funktion.

Artikel I-28: Domstolen

1. Domstolen omfatter Europa-Domstolen, Retten og et antal specialretter. Den sikrer overholdelse af lov og ret ved fortolkningen og anvendelsen af forfatningen.

Medlemsstaterne tilvejebringer de appelmuligheder, der er nødvendige for at sikre en effektiv retsbeskyttelse på EU-rettens område.

2. Europa-Domstolen består af en dommer fra hver medlemsstat og bistås af generaladvokater. Retten består af mindst en dommer fra hver medlemsstat; antallet af dommere fastsættes i Domstolens statut. Til dommere og generaladvokater ved Domstolen og dommere ved Retten vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som opfylder betingelserne i artikel III-256 - III-257; de udnævnes af medlemsstaternes regeringer ved fælles overenskomst for en mandatperiode på seks år. Afgående medlemmer kan genudnævnes.

3. Domstolen

- træffer afgørelse i sager anlagt af en medlemsstat, en institution eller fysiske og juridiske personer i henhold til bestemmelserne i tredje del
- træffer afgørelse i præjudicielle spørgsmål efter anmodning fra de nationale domstole om fortolkning af EU-retten eller om gyldigheden af retsakter vedtaget af institutionerne
- træffer afgørelse i de øvrige tilfælde, der er nævnt i forfatningen.

Kapitel II - Andre institutioner og organer

Artikel I-29: Den Europæiske Centralbank

1. Den Europæiske Centralbank (ECB) og de nationale centralbanker udgør Det Europæiske System af Centralbanker (ESCB). (ECB og de nationale centralbanker i de medlemsstater, der har indført Unionens valuta, euroen, fører Unionens monetære politik.
2. ESCB styres af ECB's besluttende organer. Deres hovedmål er at fastholde prisstabilitet. Uden at målet om prisstabilitet berøres derved, støtter de de generelle økonomiske politikker i Unionen med henblik på at bidrage til gennemførelsen af Unionens mål. De udøver alle andre centralbankfunktioner i overensstemmelse med bestemmelserne i forfatningens tredje del og i ESCB's og ECB's statut.
3. ECB er en institution, der har status som juridisk person. Den har eneret til at bemyndige udstedelse af euro. Den er uafhængig i udøvelsen af sine beføjelser, og den er finansielt uafhængig. Unionens institutioner og organer samt medlemsstaternes regeringer forpligter sig til at respektere dette princip.

4. ECB vedtager de foranstaltninger, der er nødvendige for udøvelsen af dens funktioner, i henhold til artikel III-74 - III-81 og på de betingelser, der er fastsat i ESCB's og ECB's statut. I henhold til disse bestemmelser bevarer de medlemsstater, der ikke har indført euroen, og deres centralbanker deres beføjelser på det monetære område.
5. På de områder, der henhører under ECB's kompetenceområde, skal den høres om ethvert udkast til EU-retsakt og om ethvert udkast til national retsforordning og kan afgive udtalelse.
6. ECB's organer, deres sammensætning og de nærmere bestemmelser om deres funktion er fastsat i artikel III-82 - III-85 og i ESCB's og ECB's statut.

Artikel I-30: Revisionsretten

1. Revisionsretten er en institution, der varetager revisionen af regnskaberne.
2. Den reviderer regnskaberne for alle Unionens indtægter og udgifter og sikrer sig, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig.
3. Den består af en statsborger fra hver medlemsstat. Medlemmerne udøver deres hverv i fuldkommen uafhængighed.

Artikel I-31: Unionens rådgivende organer

1. Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen består af et regionsudvalg og et økonomisk og socialt udvalg med rådgivende funktioner.

2. Regionsudvalget består af repræsentanter for regionale og lokale myndigheder, der skal være enten valgt til en regional eller lokal myndighed eller politisk ansvarlige over for en valgt forsamling.
3. Det Økonomiske og Sociale Udvalg består af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og organisationer for andre aktører, der er repræsentative for civilsamfundet, navnlig på det socioøkonomiske, borgerretlige, faglige og kulturelle område.
4. Regionsudvalgets og Det Økonomiske og Sociale Udvalgs medlemmer må ikke være bundet af nogen instruktion. De udfører deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almenne interesse.
5. Reglerne for disse udvalgs sammensætning, udpegelse af medlemmerne, deres opgaver og deres funktion er fastsat i artikel III-288 til III-294 i forfatningens tredje del. Reglerne for sammensætningen revideres med jævne mellemrum af Rådet på forslag af Kommissionen under hensyn til den økonomiske, sociale og demografiske udvikling i Unionen.

AFSNIT V: UDØVELSE AF UNIONENS BEFØJELSER

Kapitel I: Fælles bestemmelser

Artikel I-32: Unionens retsakter

1. Ved udøvelsen af de beføjelser, som Unionen har fået tildelt ved forfatningen, anvender den i overensstemmelse med bestemmelserne i tredje del følgende juridiske instrumenter: europæiske love, europæiske rammelove, europæiske bekendtgørelser, europæiske afgørelser, henstillinger og udtalelser.

En europæisk lov er en almenyldig lovgivningsmæssig retsakt. Den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

En europæisk rammelov er en lovgivningsmæssig retsakt, der med hensyn til det tilsigtede mål er bindende for enhver medlemsstat, som den rettes til, men som overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

En europæisk bekendtgørelse er en almenyldig ikke-lovgivningsmæssig retsakt til gennemførelse af lovgivningsmæssige retsakter og visse specifikke bestemmelser i forfatningen. Den kan enten være bindende i alle enkeltheder og gælde umiddelbart i hver medlemsstat, eller den kan være bindende med hensyn til det tilsigtede mål for enhver medlemsstat, som den rettes til, men overlade det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

En europæisk afgørelse er en ikke-lovgivningsmæssig retsakt, der er bindende i alle enkeltheder. Når den angiver, hvem den er rettet til, er den kun bindende for disse.

Henstillinger og udtalelser vedtaget af institutionerne har ikke bindende virkning.

2. Når Europa-Parlamentet og Rådet får forelagt et forslag til lovgivningsmæssig retsakt, kan de ikke på det pågældende område vedtage retsakter, der ikke er omhandlet i denne artikel.

Artikel I-33: Lovgivningsmæssige retsakter

1. Europæiske love og europæiske rammelove vedtages på forslag af Kommissionen af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab efter den almindelige lovgivningsprocedure, der er omhandlet i forfatningens artikel [III-298 (tidl. artikel 251)]. Hvis de to institutioner ikke når til enighed, er den pågældende retsakt ikke vedtaget.

I de tilfælde, der specifikt er fastsat i forfatningens artikel [III-160 (tidl. artikel 8)], kan europæiske love og europæiske rammelove vedtages på initiativ af en gruppe af medlemsstater, jf. forfatningens artikel [III-298 (tidl. artikel 251)].

2. I de specifikke tilfælde, der er omhandlet i forfatningen, vedtages europæiske love og europæiske rammelove af Europa-Parlamentet med deltagelse af Rådet eller af Rådet med deltagelse af Europa-Parlamentet efter særlige lovgivningsprocedurer.

Artikel I-34: Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

1. Rådet og Kommissionen vedtager europæiske bekendtgørelser eller europæiske afgørelser i de tilfælde, der er omhandlet i artikel I-35 og I-36, og i de tilfælde, der specifikt er fastsat i forfatningen. Den Europæiske Centralbank vedtager europæiske bekendtgørelser og europæiske afgørelser, når forfatningen bemyndiger den til det.
2. Rådet og Kommissionen samt Den Europæiske Centralbank, når forfatningen bemyndiger den til det, har kompetence til at vedtage henstillinger på alle de områder, hvor de er ansvarlige.

Artikel I-35: Delegerede bekendtgørelser

1. Kommissionen kan i europæiske love og europæiske rammelove få delegeret beføjelse til at udstede delegerede bekendtgørelser, der udbygger eller ændrer visse ikke-væsentlige elementer i loven eller rammeloven.

Lovene og rammelovene afgrænser udtrykkeligt delegationens formål, indhold, omfang og varighed. De væsentlige elementer på et område kan ikke være omfattet af delegation. Disse elementer er forbeholdt love eller rammelove.

2. Lovene og rammelovene fastlægger udtrykkeligt de betingelser, der gælder for delegationen .
Disse betingelser kan bestå i følgende:

- Europa-Parlamentet eller Rådet kan beslutte at tilbagekalde delegationen.
- den delegerede bekendtgørelse kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for den frist, der er fastsat i loven eller rammeloven

I de tilfælde, der er nævnt i foregående afsnit, træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer, og Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Artikel I-36: Gennemførelsesretsakter

1. Medlemsstaterne træffer alle de nationale foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre Unionens juridisk bindende retsakter.
2. Når ensartede betingelser for gennemførelse af Unionens bindende retsakter er nødvendige, kan disse retsakter tildele Kommissionen eller i specifikke, behørigt begrundede tilfælde og i de tilfælde, der er omhandlet i artikel I-39, Rådet gennemførelsesbeføjelser.
3. De generelle regler og principper for medlemsstaternes bestemmelser om kontrol med Unionens gennemførelsesretsakter fastsættes forud ved lov.
4. Unionens gennemførelsesretsakter har form af europæiske gennemførelsesbekendtgørelser eller europæiske gennemførelsesafgørelser.

Artikel I-37: Fælles principper for Unionens retsakter

1. Når det ikke specifikt fremgår af forfatningen, hvilken type retsakt der skal vedtages i hvert det enkelte tilfælde, træffer institutionerne under overholdelse af de gældende procedurer og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i artikel I-9 afgørelse herom.
2. Europæiske love, europæiske rammelove, europæiske bekendtgørelser og europæiske afgørelser skal begrundes og henviser til de forslag og udtalelser, der kræves i henhold til denne forfatning.

Artikel I-38: Offentliggørelse og ikrafttrædelse

1. Europæiske love og europæiske rammelove, der vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure, undertegnes af både Europa-Parlamentets og Rådets formand. I de andre tilfælde undertegnes de af enten Rådets eller Europa-Parlamentets formand. Europæiske love og rammelove offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende og træder i kraft på det i retsakterne fastsatte tidspunkt eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.
2. Europæiske bekendtgørelser og europæiske afgørelser, der ikke angiver, hvem de er rettet til, eller som er rettet til alle medlemsstaterne, undertegnes af formanden for den institution, der vedtager dem, offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende og træder i kraft på det i retsakterne fastsatte tidspunkt eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.
3. Andre afgørelser meddeles dem, de er rettet til, og får virkning ved denne meddelelse.

Kapitel II: Særlige bestemmelser

Artikel I-39: Særlige bestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Den Europæiske Union fører en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der bygger på udvikling af gensidig politisk solidaritet mellem medlemsstaterne, fastlæggelse af spørgsmål af almindelig interesse og opnåelse af en stadig stigende konvergens i medlemsstaternes optræden.
2. Det Europæiske Råd definerer Unionens strategiske interesser og fastlægger målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ministerrådet udformer denne politik inden for rammerne af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og efter bestemmelserne i forfatningens tredje del.
3. Det Europæiske Råd og Ministerrådet vedtager de nødvendige europæiske afgørelser.
4. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik gennemføres af EU-udenrigsministeren og medlemsstaterne under anvendelse af nationale midler og Unionens midler.
5. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i Rådet og i Det Europæiske Råd om alle udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, som er af almen interesse, med henblik på at fastlægge en fælles strategi. Før der træffes foranstaltninger på den internationale scene eller indgås forpligtelser, der kan berøre Unionens interesser, konsulterer den enkelte medlemsstat de øvrige medlemsstater i Rådet eller i Det Europæiske Råd. Medlemsstaterne sikrer gennem en samordnet og konvergent optræden, at Unionen kan gøre sine interesser og værdier gældende på den internationale scene. Medlemsstaterne er indbyrdes solidariske.
6. Europa-Parlamentet høres regelmæssigt om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og holdes underrettet om udviklingen heri.

7. Europæiske afgørelser om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vedtages af Det Europæiske Råd og Ministerrådet med enstemmighed, undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i forfatningens tredje del. De tager stilling på forslag af en medlemsstat, EU-udenrigsministeren eller udenrigsministeren med støtte fra Kommissionen. Der kan ikke vedtages europæiske love eller europæiske rammelove.
8. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed beslutte, at Rådet skal træffe afgørelse med kvalificeret flertal i andre tilfælde end dem, der er omhandlet i forfatningens tredje del.

Artikel I-40: Særlige bestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik

1. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik udgør en integrerende del af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Den sikrer Unionen en operationel kapacitet, der gør brug af civile og militære midler. Unionen kan anvende disse i forbindelse med opgaver uden for Unionens område for at sikre bevarelse af freden, konfliktforebyggelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers pagt. Udførelsen af disse opgaver bygger på kapaciteter tilvejebragt af medlemsstaterne.
2. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omfatter gradvis udformning af en fælles EU-forsvarspolitik. Denne vil føre til et fælles forsvar, når Det Europæiske Råd med enstemmighed træffer afgørelse herom. Det henstiller i så fald til medlemsstaterne, at de vedtager en sådan afgørelse i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Unionens politik i henhold til denne artikel berører ikke den særlige karakter af visse medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik; den skal overholde de forpligtelser, der følger af den nordatlantiske traktat for visse medlemsstater, der betragter deres fælles forsvar som omfattet af Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO), og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for denne ramme.

3. Medlemsstaterne stiller civil og militær kapacitet til rådighed for Unionen til gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik med henblik på at bidrage til opfyldelsen af de mål, der er opstillet af Rådet. De medlemsstater, der opretter multinationale styrker i fællesskab, kan ligeledes stille disse styrker til rådighed for den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Medlemsstaterne forpligter sig til gradvis at forbedre deres militære kapacitet. Der oprettes et europæisk agentur for våben, strategisk forskning og militær kapacitet, der skal klarlægge de operationelle behov, fremme foranstaltninger til opfyldelse heraf, bidrage til at påpege og eventuelt iværksætte alle nyttige foranstaltninger til styrkelse af forsvarssektorens industrielle og teknologiske basis, deltage i udformningen af en europæisk kapacitets- og forsvarsmaterielpolitik samt bistå Rådet med at evaluere forbedringen af den militære kapacitet.

4. Europæiske afgørelser om gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, herunder afgørelser om iværksættelse af en opgave som omhandlet i denne artikel, vedtages af Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af EU-udenrigsministeren eller en medlemsstat. Udenrigsministeren kan, eventuelt sammen med Kommissionen, stille forslag om anvendelse af både nationale midler og EU-instrumenter.
5. Rådet kan overdrage gennemførelsen af en opgave på EU-plan til en gruppe af medlemsstater for at bevare Unionens værdier og tjene dens interesser. En sådan opgave gennemføres efter bestemmelserne i forfatningens artikel [III-206 (tidl. artikel 18)].
6. De medlemsstater, der opfylder kriterierne om et højt niveau for militær kapacitet, og som indbyrdes har indgået mere bindende forpligtelser på dette område med henblik på mere krævende opgaver, etablerer et struktureret samarbejde inden for rammerne af Unionen. Dette samarbejde er omfattet af bestemmelserne i forfatningens artikel [III-208 (tidl. artikel 20)].

7. Indtil Det Europæiske Råd træffer afgørelse i medfør af stk. 2 i denne artikel, etableres der et tættere gensidigt forsvarssamarbejde inden for rammerne af Unionen. Såfremt en af de stater, der deltager i dette samarbejde, udsættes for en væbnet aggression på sit område, yder de øvrige deltagende stater som led i dette samarbejde og i overensstemmelse med artikel 51 i De Forenede Nationers pagt denne stat al den militære og anden hjælp og bistand, der ligger inden for deres formåen. I forbindelse med gennemførelsen af det tættere gensidige forsvarssamarbejde arbejder de deltagende medlemsstater tæt sammen med Den Nordatlantiske Traktats Organisation. De nærmere bestemmelser om deltagelse i dette samarbejde og om, hvordan det skal fungere, tillige med de beslutningsprocedurer, som gælder for dette samarbejde, er fastlagt i forfatningens artikel [III-209 (tidl. artikel 21)].
8. Europa-Parlamentet høres regelmæssigt om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og holdes underrettet om udviklingen heri.

Artikel I-41: Særlige bestemmelser vedrørende gennemførelse af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

1. Unionen udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - ved at vedtage europæiske love og europæiske rammelove, der, når det er nødvendigt, tager sigte på indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger på de områder, der er angivet i forfatningens tredje del
  - ved at fremme den gensidige tillid mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder, især på grundlag af gensidig anerkendelse af retslige og udenretslige afgørelser
  - gennem operationelt samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder, herunder politi, toldmyndigheder og andre særlige myndigheder vedrørende forebyggelse og afsløring af strafbare handlinger.

2. I forbindelse med området med frihed, sikkerhed og retfærdighed kan de nationale parlamenter deltage i evalueringsmekanismerne i forfatningens artikel [III-156 (tidl. artikel 4)], og de inddrages i den politiske kontrol med Europol's aktiviteter og evalueringen af Eurojusts aktiviteter i overensstemmelse med forfatningens artikel [III-169 (tidl. artikel 19)] og [III-172 (tidl. artikel 22)].
3. På området politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager har medlemsstaterne initiativret i overensstemmelse med forfatningens artikel [III-160 (tidl. artikel 8)].

Artikel I-42: Solidaritetsbestemmelse

1. Unionen og dens medlemsstater handler i fællesskab på et solidarisk grundlag, hvis en medlemsstat udsættes for et terrorangreb, en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe. Unionen tager alle de instrumenter i brug, der står til dens rådighed, herunder de militære midler, medlemsstaterne stiller til dens rådighed, med henblik på:
  - a) – at forebygge terrortruslen på medlemsstaternes område
  - at beskytte de demokratiske institutioner og civilbefolkningen mod et eventuelt terrorangreb
  - at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af et terrorangreb.
  - b) – at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af en katastrofe.
2. Gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel findes i forfatningens artikel [III-226 (tidl. artikel X)].

Kapitel III: Forstærket samarbejde

Artikel I-43: Forstærket samarbejde

1. Medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for rammerne af de beføjelser, som ikke hører ind under Unionens enekompetence, kan anvende Unionens institutioner og udøve disse beføjelser ved anvendelse af de relevante bestemmelser i forfatningen med de begrænsninger og på de nærmere vilkår, der er fastsat i denne artikel og i forfatningens artikel III-318 til III-325.

Det forstærkede samarbejde tager sigte på at fremme virkeliggørelsen af Unionens mål, beskytte dens interesser og styrke integrationsprocessen. Det er åbent for alle medlemsstater, når det indføres, og når som helst derefter i overensstemmelse med forfatningens artikel III-321.

2. Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives af Rådet som en sidste udvej, når det er fastslået i Rådet, at de hermed tilstræbte mål ikke kan nås inden for en rimelig frist af Unionen som helhed, og på betingelse af at det omfatter mindst en tredjedel af medlemsstaterne. Rådet træffer afgørelse i overensstemmelse med proceduren i forfatningens artikel III-322.
3. Kun medlemmer af Rådet, som repræsenterer de stater, der deltager i et forstærket samarbejde, deltager i vedtagelsen af retsakter. Alle medlemsstater kan dog deltage i Rådets forhandlinger.

Enstemmighed kræver kun de deltagende staters repræsentanternes stemmer. Kvalificeret flertal defineres som et flertal af de deltagende staters repræsentanternes stemmer, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger.

Hvis Rådet ifølge forfatningen ikke skal handle på forslag af Kommissionen, eller hvis Rådet ikke handler på initiativ af udenrigsministeren, udgøres det nødvendige kvalificerede flertal af to tredjedele af de deltagende stater, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger.

De retsakter, der vedtages inden for rammerne af et forstærket samarbejde, er kun bindende for de stater, der deltager deri. De betragtes ikke som gældende ret, der skal accepteres af de stater, der søger om optagelse i Unionen.

AFSNIT VI: UNIONENS DEMOKRATISKE LIV

Artikel I-44: Princippet om demokratisk lighed

Unionen respekterer i alle sine aktiviteter princippet om lighed mellem dens borgere. Borgerne nyder lige stor opmærksomhed fra EU-institutionernes side.

Artikel I-45: Princippet om repræsentativt demokrati

1. Unionens funktionsmåde bygger på princippet om repræsentativt demokrati.
2. Borgerne er direkte repræsenteret på EU-plan i Europa-Parlamentet. Medlemsstaterne er repræsenteret i Det Europæiske Råd og i Rådet af deres regeringer, der selv er ansvarlige over for de nationale parlamenter, som deres borgere har valgt.
3. Enhver borger har ret til at deltage i Unionens demokratiske liv. Beslutningerne træffes så åbent som muligt og så tæt på borgerne som muligt.
4. Politiske partier på europæisk plan bidrager til at skabe en europæisk politisk bevidsthed og til at udtrykke unionsborgernes vilje.

Artikel I-46: Princippet om deltagelsesdemokrati

1. EU-institutionerne giver på passende måder borgere og repræsentative sammenslutninger mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle Unionens arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt.
2. EU-institutionerne fører en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet.
3. For at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger foretager Kommissionen brede høringer af de berørte parter.
4. Et betydeligt antal borgere på mindst en million fra et betydeligt antal medlemsstater kan opfordre Kommissionen til at fremsætte passende forslag om spørgsmål, som efter borgernes opfattelse kræver udarbejdelse af en EU-retsakt til gennemførelse af denne forfatning. Ved europæisk lov fastlægges bestemmelserne om de specifikke procedurer og betingelser for fremsættelse af en sådan borgeranmodning.

Artikel I-47: Arbejdsmarkedets parter og den selvstændige dialog mellem disse

Den Europæiske Union anerkender og fremmer arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter; den letter dialogen mellem dem og respekterer deres uafhængighed.

Artikel I-48: Den europæiske ombudsmand

En europæisk ombudsmand udnævnt af Europa-Parlamentet modtager, undersøger og aflægger beretning om klager over tilfælde af dårlig forvaltning i Unionens institutioner, organer eller agenturer. Den europæiske ombudsmand udfører sit hverv i fuldstændig uafhængighed.

Artikel I-49: Åbenhed i EU-institutionernes arbejde

1. For at fremme gode styreformer og sikre civilsamfundets deltagelse arbejder Unionens institutioner, organer og agenturer med den størst mulige respekt for princippet om åbenhed.
2. Europa-Parlamentets samlinger er offentlige ligesom Rådets, når det forhandler om og vedtager lovgivningsforslag.
3. Alle unionsborgere og alle fysiske og juridiske personer, der har bopæl eller hjemsted i en medlemsstat, har ret til aktindsigt i dokumenter fra Unionens institutioner, organer og agenturer på de betingelser, der er fastsat i forfatningens tredje del, uanset hvilken form dokumenterne foreligger i.
4. I en europæisk lov fastsættes generelle principper for samt begrænsninger i aktindsigten af hensyn til offentlige eller private interesser.
5. De institutioner, organer og agenturer, der er nævnt i stk. 3, fastsætter hver især i deres forretningsordener særlige bestemmelser vedrørende aktindsigt i overensstemmelse med den i stk. 4 nævnte europæiske lov.

Artikel I-50: Beskyttelse af personoplysninger

1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger om vedkommende selv.
2. I en europæisk lov fastsættes der regler for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger foretaget af Unionens institutioner, organer og agenturer samt af medlemsstaterne under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af EU-retten, og for den frie udveksling af personoplysninger. Overholdelsen af disse regler kontrolleres af en uafhængig myndighed.

Artikel I-51: Kirkers og konfessionsløse organisationers status

1. Unionen respekterer og må ikke anfægte den status, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne i henhold til national lovgivning.
2. Unionen respekterer ligeledes filosofiske og konfessionsløse organisationers status.
3. Unionen opretholder en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med disse kirker og organisationer i anerkendelse af deres identitet og specifikke bidrag.

AFSNIT VII:UNIONENS FINANSER

Artikel I-52: Budgetmæssige og finansielle principper

1. Alle Unionens indtægter og udgifter skal anslås for hvert regnskabsår og optages i budgettet i overensstemmelse med bestemmelserne i forfatningens tredje del.
2. Indtægter og udgifter på budgettet skal balancere.
3. De udgifter, der er opført på budgettet, bevilges for et regnskabsår ad gangen i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i forfatningens artikel [III-314 (tidl. artikel 279)].
4. Afholdelse af udgifter på budgettet er betinget af forudgående vedtagelse af en juridisk bindende retsakt, der udgør retsgrundlaget for Unionens tiltag og for afholdelsen af udgifterne i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i forfatningens artikel [III-314 (tidl. artikel 279)]. Denne retsakt skal have form af en europæisk lov, en europæisk rammelov, en europæisk bekendtgørelse eller en europæisk afgørelse.

5. For at sikre budgetdisciplin vedtager Unionen ingen retsakter, der kan have betydelig indvirkning på budgettet, uden at afgive forsikring om, at forslaget eller foranstaltningen kan finansieres inden for rammerne af Unionens egne indtægter og den flerårige finansielle ramme, der er nævnt i artikel I-54.
6. Unionens budget gennemføres i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Medlemsstaterne og Unionen samarbejder med henblik på at sikre, at bevillingerne anvendes i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.
7. Unionen og medlemsstaterne bekæmper svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, i overensstemmelse med bestemmelserne i forfatningens artikel [III-317 (tidl. artikel 280)].

Artikel I-53: Unionens indtægter

1. Unionen tilvejebringer de nødvendige midler til at nå sine mål og til at gennemføre sin politik.
2. Unionens budget finansieres med forbehold af andre indtægter fuldt ud af egne indtægter.
3. Rammer for Unionens indtægter fastlægges, nye indtægtskategorier kan indføres og en eksisterende kategori kan ophæves ved en europæisk lov vedtaget af Rådet. En sådan lov træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.
4. De nærmere bestemmelser om Unionens indtægter fastsættes ved en europæisk lov vedtaget af Rådet. Rådet træffer afgørelse efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Artikel I-54: Den flerårige finansielle ramme

1. Formålet med den flerårige finansielle ramme er at sikre en velordnet udvikling i Unionens udgifter inden for rammerne af de egne indtægter. Den fastlægger de årlige lofter for bevillinger til forpligtelser for hver enkelt udgiftskategori i overensstemmelse med bestemmelserne i forfatningens artikel [III-304 (ny)].
2. Den flerårige finansielle ramme fastlægges ved en europæisk lov vedtaget af Rådet. Det træffer afgørelse, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer.
3. Unionens årlige budget overholder den flerårige finansielle ramme.
4. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed, når det vedtager den første flerårige finansielle ramme efter forfatningens ikrafttrædelse.

Artikel I-55: Unionens budget

Europa-Parlamentet og Rådet vedtager på forslag af Kommissionen den europæiske lov, der fastlægger Unionens årlige budget, i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i forfatningens artikel [III-306].

AFSNIT VIII: UNIONEN OG DENS NÆROMRÅDER

Artikel I-56: Unionen og dens nærømråder

1. Unionen udvikler privilegerede forbindelser med sine nabolande med henblik på at skabe et område med velstand og godt naboskab, der bygger på Unionens værdier og er kendetegnet ved tætte og fredelige forbindelser baseret på samarbejde.
2. Med henblik herpå kan Unionen indgå og gennemføre særlige aftaler med de berørte stater i overensstemmelse med bestemmelserne i forfatningens artikel [III-222 (tidl. artikel 33)]. Disse aftaler kan omfatte gensidige rettigheder og forpligtelser samt muligheden for fælles optræden. Der holdes regelmæssigt samråd om aftalernes gennemførelse.

AFSNIT IX: MEDLEMSKAB AF UNIONEN

Artikel I - 57: Kriterier for medlemskab og procedure for tiltrædelse af Unionen

1. Unionen er åben for alle europæiske stater, der respekterer værdierne i artikel I-2 og forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.
2. Enhver europæisk stat, der ønsker at blive medlem af Unionen, kan rette sin ansøgning til Rådet, Europa-Parlamentet, og medlemsstaternes nationale parlamenter underrettes om denne ansøgning. Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet. Vilklårene og de nærmere bestemmelser for optagelse fastlægges ved en aftale mellem medlemsstaterne og den ansøgende stat. Denne aftale forelægges samtlige kontraherende stater til ratifikation i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Artikel I - 58: Suspension af de rettigheder, der følger af medlemskab af Unionen

1. Rådet kan med et flertal på fire femtedele af sine medlemmer på begrundet forslag af en tredjedel af medlemsstaterne, Europa-Parlamentet eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet vedtage en europæisk afgørelse, der fastslår, at der er en klar fare for, at en medlemsstat groft krænker værdier, der er nævnt i artikel I-2. Inden Rådet fastslår dette, hører det den berørte medlemsstat, og det kan efter samme procedure rette henstillinger til den.

Rådet efterprøver regelmæssigt, om de grunde, der har fået det til at fastslå ovennævnte, stadig er gældende.

2. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed på forslag af en tredjedel af medlemsstaterne eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet vedtage en europæisk afgørelse, der fastslår, at en medlemsstat groft og vedvarende krænker værdier, der er nævnt i artikel I-2, efter at have opfordret den pågældende medlemsstat til at fremsætte sine bemærkninger.
3. Hvis en krænkelse som omhandlet i stk. 2 er fastslået, kan Rådet med kvalificeret flertal vedtage en europæisk afgørelse, der suspenderer visse af de rettigheder, der følger af anvendelsen af forfatningen på den pågældende medlemsstat, herunder den pågældende medlemsstats stemmerettigheder i Rådet. Rådet tager i så fald hensyn til en sådan suspensions mulige følger for fysiske og juridiske personers rettigheder og forpligtelser.

Den pågældende medlemsstat er under alle omstændigheder fortsat bundet af sine forpligtelser i henhold til forfatningen.

4. Rådet kan senere med kvalificeret flertal vedtage en europæisk afgørelse om ændring af foranstaltninger truffet i medfør af stk. 3 som følge af ændringer i den situation, der har ført til, at de blev indført.
5. Ved anvendelsen af denne artikel træffer Rådet afgørelse uden at tage den pågældende medlemsstat i betragtning. Hvis medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer dette ikke vedtagelsen af de i stk. 2 omhandlede afgørelser.

Dette stykke gælder også, hvis stemmerettigheder suspenderes i medfør af stk. 3.

6. Ved anvendelsen af stk. 1 og 2 træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal på to tredjedele af de afgivne stemmer og et flertal af sine medlemmer.

Artikel I-59: Frivillig udtræden af Unionen

1. Enhver medlemsstat kan i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser beslutte at udtræde af Den Europæiske Union.
2. Hvis en medlemsstat beslutter at udtræde, meddeler den det til Det Europæiske Råd, der behandler denne meddelelse. På baggrund af Det Europæiske Råds retningslinjer forhandler og indgår Unionen med den pågældende stat en aftale om de nærmere bestemmelser for statens udtræden under hensyn til rammen for dens fremtidige forbindelser med Unionen. Denne aftale indgås på Unionens vegne af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

Repræsentanten for den udtrædende stat deltager ikke i drøftelser i Det Europæiske Råd eller Rådet eller i afgørelser truffet af Det Europæiske Råd eller Rådet, der vedrører denne stat.

3. Denne forfatning ophører med at finde anvendelse på den berørte stat på datoen for udtrædelsesaftalens ikrafttræden eller, hvis en sådan aftale ikke foreligger, to år efter meddelelsen i stk. 2, medmindre Det Europæiske Råd efter aftale med den pågældende medlemsstat beslutter at forlænge denne frist.

4. Hvis en stat, der er udtrådt af Unionen, anmoder om fornyet medlemskab, behandles denne anmodning efter proceduren i artikel I-57.

ANDEN DEL

DEN EUROPÆISKE UNIONS CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

PRÆAMBEL

De europæiske folk har med skabelsen af en stadig snævrere sammenslutning besluttet at dele en fredelig fremtid, der bygger på fælles værdier.

Unionen, der er sig sin åndelige og etiske arv bevidst, bygger på de udelelige og universelle værdier: menneskets værdighed, frihed, lighed og solidaritet; den bygger på demokrati- og retsstatsprincippet. Den sætter mennesket i centrum for sit virke med indførelsen af unionsborgerskabet og skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Unionen bidrager til bevarelsen og udviklingen af disse fælles værdier under hensyn til de europæiske folks forskelligartede kulturer og traditioner samt til medlemsstaternes nationale identitet og organisering af deres offentlige myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan; den søger at fremme en afbalanceret og bæredygtig udvikling og sikrer fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt etableringsfrihed.

Med henblik herpå er det nødvendigt at styrke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder på baggrund af samfundsudviklingen, de sociale fremskridt og den videnskabelige og teknologiske udvikling ved at gøre disse rettigheder mere synlige i et charter.

Dette charter bekræfter under hensyn til Unionens kompetencer og opgaver samt nærhedsprincippet de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpakter, som Unionen og Europarådet har vedtaget, samt Den Europæiske Unions Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Chartret vil i den forbindelse blive fortolket af Unionens og medlemsstaternes domstole under behørig hensyntagen til de forklaringer, der blev udarbejdet på foranledning af præsidiets for den forsamling, der udarbejdede chartret.

Disse rettigheder medfører ansvar og pligter såvel over for andre mennesker som over for det menneskelige fællesskab og de kommende generationer.

Unionen anerkender således nedennævnte rettigheder, friheder og principper.

AFSNIT I

VÆRDIGHED

Artikel II-1

Den menneskelige værdighed

Den menneskelige værdighed er ukrænkelig. Den skal respekteres og beskyttes.

Artikel II-2

Ret til livet

1. Ethvert menneske har ret til livet.
2. Ingen må idømmes dødsstraf eller henrettes.

Artikel II-3

Ret til respekt for menneskets integritet

1. Enhver har ret til respekt for sin fysiske og mentale integritet.
2. I forbindelse med lægevidenskab og biologi skal især følgende respekteres:
  - a) frit og informeret samtykke fra den berørte person i overensstemmelse med lovens bestemmelser
  - b) forbud mod racehygiejnisk praksis, navnlig praksis, der har til formål at udvælge mennesker
  - c) forbud mod kommercialisering af menneskekroppen og dele heraf som sådan
  - d) forbud mod reproduktiv kloning af mennesker.

Artikel II-4

Forbud mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Artikel II-5

Forbud mod slaveri og tvangsarbejde

1. Ingen må holdes i slaveri eller trældom.
2. Ingen må pålægges at udføre tvangs- eller pligtarbejde.
3. Menneskehandel er forbudt.

AFSNIT II

FRIHEDER

Artikel II-6

Ret til frihed og sikkerhed

Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed.

Artikel II-7

Respekt for privatliv og familieliv

Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation.

Artikel II-8

Beskyttelse af personoplysninger

1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører ham/hende.
2. Disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag. Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til berigtigelse heraf.
3. Overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndigheds kontrol.

Artikel II-9

Ret til at indgå ægteskab og ret til at stifte familie

Retten til at indgå ægteskab og retten til at stifte familie sikres i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-10

Ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed

1. Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed. Denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke.
2. Retten til militærnægtelse af samvittighedsgrunde anerkendes i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-11
Ytrings- og informationsfrihed

1. Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser.
2. Mediefrihed og mediernes pluralisme respekteres.

Artikel II-12
Forsamlings- og foreningsfrihed

1. Enhver har ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed på alle niveauer, navnlig i forbindelse med politiske og faglige sammenslutninger og medborgersammenslutninger, hvilket indebærer, at enhver har ret til sammen med andre at oprette fagforeninger og at slutte sig hertil for at beskytte sine interesser.
2. Politiske partier på unionsplan bidrager til at udtrykke unionsborgernes politiske vilje.

Artikel II-13
Frihed for kunst og videnskab

Der er frihed for kunst og videnskabelig forskning. Den akademiske frihed respekteres.

Artikel II-14
Ret til uddannelse

1. Enhver har ret til uddannelse samt til adgang til erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse.
2. Denne ret omfatter muligheden for gratis at følge den obligatoriske undervisning.
3. Friheden til at oprette uddannelsesinstitutioner under overholdelse af de demokratiske principper samt retten for forældre til at sikre sig, at deres børn undervises i overensstemmelse med deres egen religiøse, filosofiske og pædagogiske overbevisning, respekteres i henhold til de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-15
Erhvervsfrihed og ret til at arbejde

1. Enhver har ret til at arbejde og til at udøve et frit valgt eller accepteret erhverv.
2. Enhver unionsborger har frihed til at søge beskæftigelse, arbejde, etablere sig og levere tjenesteydelser i alle medlemsstaterne.
3. Tredjelandstatsborgere, der har tilladelse til at arbejde på medlemsstaternes område, har ret til samme arbejdsvilkår som unionsborgere.

Artikel II-16
Frihed til at oprette og drive egen virksomhed

Friheden til at oprette og drive egen virksomhed anerkendes i overensstemmelse med EU-fællesskabsretten og national lovgivning og praksis.

Artikel II-17
Ejendomsret

1. Enhver har ret til at besidde lovligt erhvervet ejendom, at anvende den, at træffe dispositioner hermed og at lade den gå i arv. Ingen må berøves sin ejendom, medmindre det skønnes nødvendigt i samfundets interesse, og det sker i de tilfælde og på de betingelser, der er fastsat ved lov, og mod rimelig og rettidig erstatning for tabet. Anvendelsen af ejendommen kan reguleres ved lov i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til almenvellet.
2. Intellectuel ejendomsret er beskyttet.

Artikel II-18
Asylret

Asylretten sikres under iagttagelse af reglerne i Genève-konventionen af 28. juli 1951 og protokol-
len af 31. januar 1967 om flygtnings retsstilling og i overensstemmelse med forfatningen.

Artikel II-19
Beskyttelse i tilfælde af udsendelse, udvisning og udlevering

1. Kollektiv udvisning er forbudt.
2. Ingen må udsendes, udvises eller udleveres til en stat, hvor der er en alvorlig risiko for at blive idømt dødsstraf eller udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende straf eller behandling.

AFSNIT III
LIGESTILLING

Artikel II-20
Lighed for loven

Alle mennesker er lige for loven.

Artikel II-21
Ikke-forskelsbehandling

1. Enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering eller ethvert andet forhold er forbudt.
2. Inden for anvendelsesområdet for forfatningen og med forbehold af dens særlige bestemmelser er enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet forbudt.

Artikel II-22
Kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed

Unionen respekterer den kulturelle, religiøse og sproglige mangfoldighed.

Artikel II-23
Ligestilling mellem mænd og kvinder

Der skal sikres ligestilling mellem mænd og kvinder på alle områder, herunder i forbindelse med beskæftigelse, arbejde og løn.

Princippet om ligestilling er ikke til hinder for opretholdelse eller vedtagelse af foranstaltninger, der giver det underrepræsenterede køn specifikke fordele.

Artikel II-24
Børns rettigheder

1. Børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel. De kan frit udtrykke deres synspunkter. Der tages hensyn hertil i forhold, der vedrører dem, i overensstemmelse med deres alder og modenhed.
2. I alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner, skal barnets tarv komme i første række.
3. Ethvert barn har ret til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre, medmindre dette er i modstrid med dets interesser.

Artikel II-25
Ældres rettigheder

Unionen anerkender og respekterer ældres ret til et værdigt og uafhængigt liv og til at deltage i det sociale og kulturelle liv.

Artikel II-26
Integration af mennesker med handicap

Unionen anerkender og respekterer retten for mennesker med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervs-mæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet.

AFSNIT IV
SOLIDARITET

Artikel II-27
Ret til information og høring af arbejdstagerne i virksomheden

Arbejdstagerne eller deres repræsentanter skal på passende niveauer have sikkerhed for information og høring i god tid i de tilfælde og på de betingelser, der er fastsat i EU-lovgivningen og national lovgivning og praksis.

Artikel II-28
Forhandlingsret og ret til kollektive skridt

Arbejdstagere og arbejdsgivere eller deres respektive organisationer har i overensstemmelse med EU-lovgivningen og national lovgivning og praksis ret til at forhandle og indgå kollektive overenskomster på passende niveauer og i tilfælde af interessekonflikter ret til kollektive skridt, herunder strejke, for at forsvare deres interesser.

Artikel II-29
Ret til arbejdsformidling

Enhver har ret til at kunne gøre brug af en gratis arbejdsformidlingstjeneste.

Artikel II-30
Beskyttelse i tilfælde af ubegrundet opsigelse

Enhver arbejdstager har ret til beskyttelse mod ubegrundet opsigelse i overensstemmelse med EU-retten og national lovgivning og praksis.

Artikel II-31
Retfærdige og rimelige arbejdsforhold

1. Enhver arbejdstager har ret til sunde, sikre og værdige arbejdsforhold.
2. Enhver arbejdstager har ret til en begrænsning af den maksimale arbejdstid, til daglige og ugentlige hvileperioder samt til årlig ferie med løn.

Artikel II-32
Forbud mod børnearbejde og beskyttelse af unge på arbejdspladsen

Børnearbejde er forbudt. Minimumsalderen for adgang til at udføre erhvervsarbejde må ikke være lavere end den alder, hvor skolepligten ophører, dog med forbehold af regler, der er gunstigere for de unge, og af begrænsede undtagelser.

Unge, der udfører erhvervsarbejde, skal sikres arbejdsbetingelser, som er tilpasset deres alder, samt beskyttelse mod økonomisk udnyttelse og enhver form for arbejde, der kan skade deres sikkerhed, sundhed og fysiske, mentale, moralske eller sociale udvikling, eller som kan gå ud over deres skolegang.

Artikel II-33
Familieliv og arbejdsliv

1. Der drages omsorg for juridisk, økonomisk og social beskyttelse af familien.
2. For at kunne forene familieliv og arbejdsliv har enhver ret til at være beskyttet mod afskedigelse på grund af graviditet og barsel samt ret til betalt barselsorlov og til forældreorlov efter et barns fødsel eller ved adoption af et barn.

Artikel II-34
Social sikring og social bistand

1. Unionen anerkender og respekterer retten til adgang til sociale sikringsydelser og sociale tjenester, f.eks. i tilfælde af graviditet og barsel, sygdom, arbejdsulykker, plejebenhov eller alderdom samt i tilfælde af arbejdsløshed, efter de bestemmelser, der er fastsat ved EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.
2. Enhver, der har bopæl og bevæger sig lovligt inden for Unionens område, har ret til sociale sikringsydelser og sociale fordele i overensstemmelse med EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.
3. For at bekæmpe social udstødelse og fattigdom anerkender og respekterer Unionen retten til social bistand og boligstøtte, der skal sikre en værdig tilværelse for alle, der ikke har tilstrækkelige midler, efter de bestemmelser, der er fastsat ved EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.

Artikel II-35
Sundhedsbeskyttelse

Enhver har ret til at få adgang til forebyggende sundhedsydelser og til at modtage lægehjælp på de betingelser, der er fastsat ved medlemsstaternes lovgivning og praksis. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter.

Artikel II-36
Adgang til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

Unionen anerkender og respekterer adgangen til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som fastsat i medlemsstaternes lovgivning og praksis, i overensstemmelse med forfatningen med det formål at fremme social og territorial samhørighed i Unionen.

Artikel II-37
Miljøbeskyttelse

Et højt miljøbeskyttelsesniveau og forbedring af miljøkvaliteten skal integreres i Unionens politikker og sikres i overensstemmelse med princippet om en bæredygtig udvikling.

Artikel II-38
Forbrugerbeskyttelse

Der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker.

AFSNIT V

BORGERRETTIGHEDER

Artikel II-39
Stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet

1. Enhver unionsborger har valget og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han/hun har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.
2. Medlemmerne af Europa-Parlamentet vælges ved almindelige direkte, frie og hemmelige valg.

Artikel II-40
Stemmeret og valgbarhed til kommunale valg

Enhver unionsborger har valget og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han/hun har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.

Artikel II-41
Ret til god forvaltning

1. Enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner, organer og agenturer.
2. Denne ret omfatter navnlig:
  - a) retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham/hende, som måtte berøre ham/hende negativt
  - b) retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham/hende, under iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn samt tavshedspligt og sagernes fortrolighed
  - c) pligt for forvaltningen til at begrunde sine beslutninger.
3. Enhver har ret til erstatning fra Unionen for skader forvoldt af dets institutioner eller dets ansatte under udøvelsen af deres hverv i overensstemmelse med de almindelige principper, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer.
4. Enhver kan henvende sig til Unionens institutioner på et af forfatningens sprog og skal have svar på samme sprog.

Artikel II-42
Ret til aktindsigt

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til aktindsigt i dokumenter fra Unionens institutioner, organer og agenturer, uanset i hvilken form dokumenterne foreligger.

Artikel II-43
Ombudsmanden

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til at klage til Unionens ombudsmand over tilfælde af fejl og forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer eller agenturer med undtagelse af Domstolen og Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner.

Artikel II-44
Ret til at indgive andragender

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet.

Artikel II-45
Fri bevægelighed og opholdsret

1. Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.
2. Fri bevægelighed og opholdsret kan i overensstemmelse med forfatningen indrømmes tredjelandstatsborgere, der har lovligt ophold på en medlemsstats område.

Artikel II-46
Diplomatisk og konsulær beskyttelse

Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han/hun er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat.

AFSNIT VI

RETFÆRDIGHED I RETSSYSTEMET

Artikel II-47
Adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol

Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

Der ydes retshjælp til dem, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse.

Artikel II-48
Uskyldsformodning og forsvarrets rettigheder

1. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans/hendes skyld er bevist i overensstemmelse med loven.
2. Respekt for forsvarrets rettigheder er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse.

Artikel II-49
Legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf

1. Ingen kan kendes skyldig i et strafbart forhold på grund af en handling eller undladelse, som ikke udgjorde en forbrydelse efter national ret eller international ret på det tidspunkt, da den blev begået. Der kan heller ikke pålægges en strengere straf end den, der var anvendelig på det tidspunkt, da lovovertrædelsen blev begået. Hvis der, efter at en lovovertrædelse er begået, i loven fastsættes en mildere straf, skal denne anvendes.
2. Denne artikel er ikke til hinder for, at en person domfældes og straffes for en handling eller undladelse, som på det tidspunkt, da den blev begået, var en forbrydelse ifølge de almindelige principper, der er anerkendt af alle nationer.
3. Straffens omfang skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen.

Artikel II-50
Ret til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse

Ingen skal i en straffesag på ny kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken han/hun allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i en af Unionens medlemsstater i overensstemmelse med lovgivningen.

AFSNIT VII

ALMINDELIGE BESTEMMELSER VEDRØRENDE FORTOLKNING OG ANVENDELSE AF CHARTRET

Artikel II-51 Anvendelsesområde

1. Bestemmelserne i dette charter er rettet til Unionens institutioner, organer og agenturer under iagttagelse af nærhedsprincippet samt til medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. De respekterer derfor rettighederne, overholder principperne og fremmer anvendelsen heraf i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under overholdelse af grænserne for de kompetencer, der er tildelt Unionen i andre dele af forfatningen.

2. Dette charter udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer og skaber ingen nye kompetencer eller nye opgaver for Unionen og ændrer ikke de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i andre dele af forfatningen.

Artikel II-52 Rækkevidde og fortolkning af rettigheder og principper

1. Enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved dette charter, skal være fastlagt i lovgivningen og skal respektere disse rettigheds og friheders væsentligste indhold. Under iagttagelse af proportionalitetsprincippet kan der kun indføres begrænsninger, såfremt disse er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

2. De rettigheder, der anerkendes i dette charter, og for hvilke der er fastlagt bestemmelser i andre dele af forfatningen, udøves på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastlagt i disse relevante dele.

3. I det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse.

4. I det omfang dette charter anerkender grundlæggende rettigheder, således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, skal disse rettigheder fortolkes i harmoni med disse traditioner.

5. De bestemmelser i dette charter, der indeholder principper, kan gennemføres ved retsakter og gennemførelsesretsakter vedtaget af Unionens institutioner og organer og ved retsakter vedtaget af medlemsstaterne, når de gennemfører EU-ret, under udøvelse af deres respektive kompetencer. De kan kun påberåbes over for en domstol i forbindelse med fortolkning af sådanne retsakter og kontrol af disses lovmedholdelighed.

6. Der tages fuldt hensyn til nationale love og national praksis som angivet i dette charter.

Artikel II-53
Beskyttelsesniveau

Ingen bestemmelse i dette charter må fortolkes som en begrænsning af eller et indgreb i de grundlæggende menneskerettigheder og frihedsrettigheder, der anerkendes i EU-retten og folkeretten, i de internationale konventioner, som Unionen eller alle medlemsstaterne er parter i, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, samt i medlemsstaternes forfatninger på disses respektive anvendelsesområder.

Artikel II-54
Forbud mod misbrug af rettigheder

Intet i dette charter må fortolkes, som om det medførte ret til at inklade sig på en aktivitet eller udføre en handling med sigte på at tilintetgøre de rettigheder og friheder, der er anerkendt i dette charter, eller at begrænse disse rettigheder og friheder i videre omfang, end der er hjemmel for i dette charter.

**PROTOKOL OM DE NATIONALE PARLAMENTERES
ROLLE I DEN EUROPÆISKE UNION**

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM MINDER OM, at den måde, hvorpå de enkelte nationale parlamenter udøver kontrol med deres egen regering i relation til Den Europæiske Unions aktiviteter, falder ind under den enkelte medlemsstats særlige forfatningsmæssige system og praksis,

SOM imidlertid ØNSKER at tilskynde til, at de nationale parlamenter i højere grad inddrages i Den Europæiske Unions aktiviteter, og at øge deres muligheder for at udtrykke deres synspunkter vedrørende såvel lovgivningsforslag som andre spørgsmål, der kan være af særlig interesse for dem,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til forfatningen:

I. Information til medlemsstaternes nationale parlamenter

1. Kommissionen sender alle sine høringsdokumenter (grøn- og hvidbøger og meddelelser) direkte til medlemsstaternes nationale parlamenter, når de bliver offentliggjort. Kommissionen sender ligeledes det årlige lovgivningsprogram og alle andre instrumenter vedrørende programmering af lovgivningen eller politikstrategi, som den forelægger Europa-Parlamentet og Rådet, til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til Europa-Parlamentet og Rådet.
2. Alle lovgivningsforslag, der forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet, sendes samtidig til medlemsstaternes nationale parlamenter.

3. Medlemsstaternes nationale parlamenter kan sende formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen en begrundet udtalelse om, hvorvidt et lovgivningsforslag overholder nærhedsprincippet, i overensstemmelse med den procedure, der er fastlagt i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
4. Der skal forløbe en periode på seks uger mellem det tidspunkt, hvor et lovgivningsforslag stilles til rådighed af Kommissionen for Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaternes nationale parlamenter på Den Europæiske Unions officielle sprog, og det tidspunkt, hvor det sættes på Rådets dagsorden med henblik på vedtagelse eller vedtagelse af en fælles holdning inden for rammerne af en lovgivningsprocedure. Denne frist kan dog fraviges på grund af en sags hastende karakter, som skal begrundes i retsaktens eller den fælles holdning. Bortset fra i behørigt begrundede hastetilfælde kan der ikke i denne seksugers periode fastslås enighed om et lovgivningsforslag. Der skal gå ti dage mellem det tidspunkt, hvor et forslag optages på Rådets dagsorden, og vedtagelsen af en fælles holdning.
5. Rådets dagsordener og resultaterne af Rådets samlinger, herunder protokollerne fra de af Rådets samlinger, hvor det drøfter lovgivningsforslag, sendes direkte til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til medlemsstaternes regeringer.
6. Når Det Europæiske Råd påtænker at gøre brug af bestemmelsen i artikel I-24, stk. 4, første afsnit, underrettes de nationale parlamenter, inden der træffes nogen afgørelse.

Når Det Europæiske Råd påtænker at gøre brug af bestemmelsen i artikel I-24, stk. 4, andet afsnit, underrettes de nationale parlamenter mindst fire måneder, før der træffes afgørelse.

7. Revisionsretten sender sin årsberetning til medlemsstaternes nationale parlamenter til orientering samtidig med fremsendelsen til Europa-Parlamentet og Rådet.
8. Hvis de nationale parlamenter har to kamre, finder disse bestemmelser anvendelse på begge kamre.

II. Interparlamentarisk samarbejde

9. Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter fastlægger i fællesskab, hvordan de effektivt og regelmæssigt kan organisere og fremme det interparlamentariske samarbejde inden for Den Europæiske Union.
10. Konferencen for Organer med Ansvar for EU-anliggender i Unionens parlamenter kan forelægge de bidrag, som den finder hensigtsmæssige, for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Denne konference fremmer endvidere udveksling af oplysninger og bedste praksis mellem medlemsstaternes parlamenter og Europa-Parlamentet, herunder mellem deres fagudvalg. Konferencen kan ligeledes afholde interparlamentariske konferencer om specifikke emner, navnlig for at drøfte spørgsmål vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og vedrørende den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Bidrag fra konferencen forpligter på ingen måde de nationale parlamenter og foregriber ikke deres holdning.

**PROTOKOL OM ANVENDELSE AF
NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET**

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ØNSKER, at beslutninger træffes så tæt på borgerne som muligt,

SOM ER BESLUTTET PÅ at fastsætte betingelser for anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som nedfældet i artikel I-9 i forfatningen samt at indføre et system for kontrol med institutionernes anvendelse af nævnte princip,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til forfatningen:

1. Hver enkelt institution sikrer til stadighed, at nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som defineret i artikel 8 i forfatningen overholdes.
2. Inden Kommissionen fremsætter forslag til en retsakt, foretager den omfattende konsultationer. Disse konsultationer skal eventuelt tage hensyn til de planlagte foranstaltningers regionale og lokale dimension. I ekstraordinært hastende tilfælde foretager Kommissionen ikke sådanne konsultationer. Den begrundes sin beslutning i forslaget.
3. Kommissionen sender alle sine lovgivningsforslag samt sine ændrede forslag til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til EU-lovgiveren. Så snart Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutninger og Rådets fælles holdninger er blevet vedtaget, sendes de til medlemsstaternes nationale parlamenter.

4. Kommissionen begrundet sit forslag med hensyn til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Ethvert lovgivningsforslag bør indeholde en detaljeret analyse, der gør det muligt at foretage en vurdering med hensyn til overholdelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Denne analyse skal omfatte en vurdering af forslaget's finansielle virkninger og, når der er tale om en rammelov, af dennes følger for de bestemmelser, som medlemsstaterne skal træffe, herunder eventuelt den regionale lovgivning. Begrundelsen for at fastslå, at et EU-mål bedre kan nås på EU-plan, skal underbygges af kvalitative og om muligt kvantitative indikatorer. Kommissionen skal tage hensyn til nødvendigheden af, at enhver byrde af finansiel eller administrativ art, der pålægges Unionen, nationale regeringer, regionale eller lokale myndigheder, erhvervsdrivende og borgere, begrænses mest muligt og står i rimeligt forhold til det mål, der skal nås.
5. Ethvert nationalt parlament i en medlemsstat eller ethvert kammer i et nationalt parlament kan, senest seks uger efter at Kommissionen har forelagt et lovgivningsforslag, sende en begrundet udtalelse til formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen, der forklarer, hvorfor det mener, at det pågældende forslag ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Hvert nationalt parlament eller hvert kammer i et nationalt parlament skal eventuelt konsultere de regionale parlamenter med lovgivningskompetence.
6. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen tager hensyn til de begrundede udtalelser, der fremsættes af medlemsstaternes nationale parlamenter eller af et kammer i disse parlamenter.

De nationale parlamenter i de medlemsstater, der har et parlamentarisk system med ét kammer, råder over to stemmer, mens hvert af kamrene i et parlamentarisk system med to kamre råder over én stemme.

Såfremt de begrundede udtalelser om, at et forslag fra Kommissionen krænker nærhedsprincippet, repræsenterer mindst to tredjedele af samtlige de stemmer, som er tildelt medlemsstaternes nationale parlamenter og kamrene i de nationale parlamenter, skal Kommissionen tage sit forslag op til fornyet overvejelse. Denne tærskel er på mindst en fjerdedel, når der er tale om et forslag fra Kommissionen eller et initiativ fra en gruppe af medlemsstater inden for rammene af bestemmelserne i forfatningens artikel [III-160 (tidl. artikel 8)] vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Efter denne fornyede overvejelse kan Kommissionen beslutte at opretholde sit forslag, ændre det eller trække det tilbage. Kommissionen begrundet sin beslutning.

7. Domstolen har kompetence til at udtale sig om klager, der i henhold til de nærmere bestemmelser i forfatningens artikel [III-266 (tidl. artikel 230)] indbringes af medlemsstaterne eller fremsendes af disse i overensstemmelse med deres interne retssystem på vegne af en medlemsstats nationale parlament eller et kammer i dette parlament under påberåbelse af, at en lovgivningsmæssig retsakt krænker nærhedsprincippet

I overensstemmelse med samme artikel i forfatningen kan Regionsudvalget også indbringe sådanne klager for så vidt angår lovgivningsmæssige retsakter, hvis vedtagelse det ifølge forfatningen skal høres om.

8. Kommissionen forelægger hvert år Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaternes nationale parlamenter en rapport om anvendelsen af forfatningens artikel I-9. Årsrapporten sendes også til Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

**PROTOKOL OM BORGERNES REPRÆSENTATION I
EUROPA-PARLAMENTET OG STEMMEVÆGTNINGEN I RÅDET**

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om indførelse af en forfatning for Europa:

ARTIKEL 1**Bestemmelser vedrørende Europa-Parlamentet**

1. For valgperioden 2004-2009 og indtil den afgørelse, der er nævnt i artikel I-19, er trådt i kraft, fastsættes antallet af repræsentanter i Europa-Parlamentet for hver enkelt medlemsstat, til:

Tyskland	99
Østrig	18
Belgien	24
Cypern	6
Danmark	14
Spanien	54
Estland	6
Finland	14
Frankrig	78
Grækenland	24
Ungarn	24
Irland	13
Italien	78
Letland	9
Litauen	13
Luxembourg	6
Malta	5
Nederlandene	27
Polen	54
Portugal	24
Den Tjekkiske Republik	24
Det Forenede Kongerige	78
Slovakiet	14
Slovenien	7
Sverige	19

ARTIKEL 2

Bestemmelser vedrørende stemmевægtningen i Rådet

1. Følgende bestemmelser gælder indtil 1. november 2009, jf. dog artikel I-24.

Ved de rådsafgørelser, der kræver kvalificeret flertal, tildeles medlemmernes stemmer følgende vægt:

Tyskland	29
Østrig	10
Belgien	12
Cypern	4
Danmark	7
Spanien	27
Estland	4
Finland	7
Frankrig	29
Grækenland	12
Ungarn	12
Irland	7
Italien	29
Letland	4
Litauen	7
Luxembourg	4
Malta	3
Nederlandene	13
Polen	27
Portugal	12
Den Tjekkiske Republik	12
Det Forenede Kongerige	29
Slovakiet	7
Slovenien	4
Sverige	10

Rådets afgørelser træffes med mindst 232 stemmer afgivet af et flertal af medlemmerne, der stemmer for, når afgørelsen i henhold til denne forfatning skal træffes på forslag af Kommissionen. I alle andre tilfælde træffes Rådets afgørelser med mindst 232 stemmer afgivet af mindst to tredjedele af medlemmerne, der stemmer for.

Når Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, kan et medlem af Rådet kræve, at det kontrolleres, at de medlemsstater, der udgør dette kvalificerede flertal, repræsenterer mindst 62% af Unionens samlede befolkning. Hvis det viser sig, at denne betingelse ikke er opfyldt, er den pågældende afgørelse ikke vedtaget.

2. På tidspunktet for hver enkelt tiltrædelse beregnes den tærskel, der er nævnt i foregående afsnit, således, at tærsklen for det kvalificerede flertal udtrykt i stemmer ikke overstiger den tærskel, der følger af tabellen i erklæringen vedrørende udvidelsen af Den Europæiske Union, som er optaget i slutakten fra den konference, der vedtog Nice-traktaten.

o

o o

ERKLÆRING

knyttet til protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet og stemmewægtningen i Rådet

Såfremt Rumænien og Bulgarien tiltræder Den Europæiske Union, før Det Europæiske Råds i artikel I-19, stk. 2, nævnte afgørelse træder i kraft, beregnes antallet af deres valgte repræsentanter i Europa-Parlamentet på grundlag af tallene 33 og 17, korrigeret efter samme formel som den, der var bestemmende for hver medlemsstats antal repræsentanter i Europa-Parlamentet, som nævnt i protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet og stemmewægtningen i Rådet i bilag III. Uanset artikel I-19, stk. 2, kan antallet af medlemmer i Europa-Parlamentet midlertidigt overstige 736 i den resterende del af perioden 2004-2009.

Uanset artikel I-24, stk. 2, tildeles Rumænien og Bulgarien henholdsvis stemmewægtene 14 og 10 i Rådet indtil den 1. november 2009. På tidspunktet for hver tiltrædelse træffer Rådet afgørelse om den tærskel, der er nævnt i protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet og stemmewægtningen i Rådet.

CONV 797/1/03
REV 1 COR 1

VOLUME 1

CORRIGENDUM TIL FØLGESKRIVELSE

---

fra: præsidiets

til: konventet

Tidl. dok. nr.: CONV 722/03, CONV 724/1/03 REV 1, CONV 725/03, CONV 770/03,
CONV 811/03

Vedr.: **Tekst til forfatningens første og anden del**

Den anden betragtning i præamblen affattes således:

"som har ladet sig inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv, hvis værdier som en stadig nærværende del af den europæiske kulturarv har fået tanken om menneskets centrale rolle og ukrænkelige og umistelige rettigheder samt om respekten for lov og ret til at rodfæste sig i samfundslivet,"